

Voortgangsrapportage 10 PMR Natuurcompensatie

Natuurcompensatie behorende bij de landaanwinning
Maasvlakte 2

Datum   22 september 2011
Status   Definitief

Voortgangsrapportage 10 PMR Natuurcompensatie

Natuurcompensatie behorende bij de landaanwinning
Maasvlakte 2

Datum   22 september 2011
Status   Definitief

Inhoud

1	NATUURCOMPENSATIE MAASVLAKTE 2	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Belangrijkste conclusies	4
2	VOORTGANG OP HET ONDERDEEL DUINCOMPENSATIE	5
2.1	Locatie	5
2.2	Duincompensatie	5
2.3	Gerealiseerde mijlpalen	6
2.4	Risico's	6
2.4.1	Stand van zaken eerder geconstateerde risico's	6
3	NATUURCOMPENSATIE IN DE VOORDELTA, MIDDELS BODEMBESCHERMINGSGEBIED MET RUSTGEBIEDEN	7
3.1	Locatie	7
3.2	Monitoring- en Evaluatieprogramma (MEP Natuurcompensatie in de Voordelta, NCV)	8
3.3	Risico's	8
3.4	Planning	8
3.5	Scope/doelstellingen	9
3.6	Financiën	9
3.7	Organisatie/kwaliteit	10

1 Natuurcompensatie Maasvlakte 2

1.1 Inleiding

De aanleg en het gebruik van de landaanwinning Maasvlakte2 heeft mogelijk schade aan de natuur tot gevolg; deze schade wordt middels een aantal maatregelen gecompenseerd. Deze zogeheten natuurcompensatie bestaat uit twee zelfstandige onderdelen: de Duincompensatie (en het daarbij behorende onderdeel 'Zeereep') en de natuurcompensatie in de Voordelta. In VGR 6 is gemeld dat de zeereep definitief niet nodig is. Daarom wordt daar in latere VGR's geen aandacht meer aan geschonken. De Duincompensatie Duinen van Delfland ligt ter hoogte van de Delflandse kust en heeft inmiddels een officiële eigenaam, namelijk Spanjaardsduin.

De natuurcompensatie middels een Bodembeschermingsgebied met de rustgebieden ligt in de noordelijke helft van de Voordelta.

Voor beide onderdelen is een monitoring- en evaluatieprogramma (MEP) opgesteld en voor beide wordt gewerkt op basis van dit plan.

De verslagperiode van VGR10 loopt van 1 januari 2011 tot 1 juli 2011.

1.2 Belangrijkste conclusies

In de verslagperiode betreffende VGR8 (1^e helft 2010) is de aanleg- en realisatiefase van de natuurcompensatie afgerond. Dat betekent dat het volgende stadium is ingetreden, namelijk de natuurlijke ontwikkeling van het gebied die moet leiden tot de beoogde kwaliteitsverbetering. Dit wordt middels monitoring gevolgd.

Voor de verslagperiode worden hieronder de belangrijkste conclusies gemeld.

- De belangrijkste risico's zijn verdwenen. De resterende risico's hebben te maken met het uiteindelijk te bereiken doel en daar zijn nog vele jaren mee gemoeid. Door dagelijks beheer, continue monitoring en periodieke evaluatie worden deze risico's gemanaged.
- Het dagelijks natuurbeheer van de duincompensatie wordt door de Stichting Het Zuid-Hollands Landschap verzorgd.
- Het natuurgebied Spanjaardsduin is eind mei 2011 door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) voorlopig aangewezen als Natura 2000-gebied. Om te voorkomen dat er in en om het gebied iets gebeurt dat de ontwikkeling van de natuurdoelen in de weg staat, is het Spanjaardsduin opgenomen in het Europese netwerk van Natura 2000-gebieden.

2 Voortgang op het onderdeel Duincompensatie

2.1 Locatie

Onderstaande figuur 1 laat de locatie zien waar de duincompensatie in combinatie met de versterking van de zwakke schakel Delfland zijn aangelegd.

Figuur 1: Locatie duincompensatie Delflandse Kust en zwakke schakel Delfland.

2.2 Duincompensatie

De aanleg van de Duincompensatie is in de verslagperiode van VGR6 gerealiseerd. Stichting Het Zuid Hollands Landschap is de groen- en recreatiebeheerder van het gebied voor de komende 30 jaar. Het beheer van dit gebied is overgedragen op 1 juli 2009. In 2010 is de naamgeving aangepast: het gebied staat nu bekend als Spanjaardsduin. Het proces van in- en uitstuiven is in volle gang en wordt gevolgd middels monitoring. Het gebied zelf is niet toegankelijk voor het publiek en kan alleen via de strandslagen worden gepasseerd.

Totdat Maasvlakte2 in gebruik wordt genomen (naar huidige inzichten in 2013) kan de Tnul (de uitgangssituatie) vastgesteld worden. Dat vaststellen is uitgewerkt in een opdracht voor de uitvoering van de Tnul situatie conform het Monitoring- en Evaluatie Programma (MEP) voor de duincompensatie, dat in de vorige verslagperiode is gestart.

Op advies van de begeleidingscommissie is besloten het basisduin voorlopig niet aan te passen en ook geen helm meer te laten planten. Begin 2011 is door de aannemer zelfs een deel helm verwijderd, om het stuifproces te helpen.

In VGR9 is gemeld dat er een onderzoek was gestart naar een zwaardere juridische bescherming van het aangelegde gebied. De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie heeft op 25 mei 2011 het gebied Spanjaardsduin de status van N2000 gebied gegeven door het gebied voorlopig aan te wijzen. Daardoor is de juridische bescherming verbeterd.

Eisen aangaande het gebruik van het strand worden opgenomen in de herziene erfpachtovereenkomst tussen het Rijk en de betreffende Gemeenten (Westland en Rotterdam).

2.3 *Gerealiseerde mijlpalen*

Uitvoering Tnul-metingen zijn gestart in de bestaande duinen en in het Spanjaardsduin. In het Spanjaardsduin zijn de ontwikkelingen van het stuiven, de grondwaterstand en –kwaliteit, alsmede de vegetatieontwikkelingen vastgelegd.

De duincompensatie heeft per 25 mei 2011 een beschermde status op grond van de natuurwetgeving gekregen, doordat het als voorlopig N2000 gebied is aangewezen.

2.4 *Risico's*

De uiteindelijk te behalen doelstellingen kunnen door allerlei onvoorziene gebeurtenissen in het gedrang komen. Deze onvoorziene ontwikkelingen zullen telkens weer op hun merites moeten worden beoordeeld. Alle activiteiten zijn er op gericht om het gerealiseerde aanleg-resultaat zich te laten ontwikkelen in de gewenste richting. Het MEP vormt de basis voor het volgen van de ontwikkelingen en het eventueel bijsturen.

Er is tot op dit moment geen aanleiding te veronderstellen dat het uiteindelijke resultaat niet gehaald zal worden.

2.4.1 *stand van zaken eerder geconstateerde risico's*

Onvoldoende behalen van de compensatieopgave Duincompensatie

Ten aanzien van de strandhuisjes is nu extra waarborg gecreëerd. De risico's op het niet halen van de natuurcompensatiedoelen zijn hiermee aanzienlijk verkleind.

Tevens zijn de doelstellingen voor het N2000 gebied Solleveld en Kapittelduinen nu zodanig vastgesteld, dat daaruit geen risico meer voortkomt, dat de doelen van de natuurcompensatie negatief kan beïnvloeden.

3 Natuurcompensatie in de Voordelta, middels Bodembeschermingsgebied met rustgebieden

3.1 Locatie

Onderstaande figuur 2 laat zien waar het bodembeschermingsgebied met de bijbehorende rustgebieden is gelegen in de Voordelta.

Figuur 2: Voordelta en het daarin gelegen bodembeschermingsgebied (binnen de rode contour) met rustgebieden (geel: jaarrond en geel gearceerd: alleen gedurende de winter)

De besluitvorming voor het Bodembeschermingsgebied bestond uit de volgende procedures: het Aanwijzingsbesluit Voordelta en de Toegangsbeperkingsbesluiten. In het Aanwijzingsbesluit voor de Voordelta als N2000 gebied zijn de begrenzing en doelstellingen voor de compensatie van de landaanwinning (het Bodembeschermingsgebied met rustgebieden) opgenomen. Het beheerplan Voordelta bevat de achtergrondinformatie voor de toegangsbeperkingsbesluiten, maar is procedureel losgekoppeld.

Alle voor de natuurcompensatie relevante besluiten zijn onherroepelijk. Op 21 juli 2010 zijn de laatste bezwaren ongegrond verklaard. Daarmee zijn alle procedures afgerond.

Aanwijzingsbesluit Natura2000

Alle relevante A-besluiten zijn onherroepelijk.

Beheerplan Voordelta

Het beheerplan Voordelta regelt het beheer van de Voordelta in het kader van Natura 2000.

Rijkswaterstaat heeft dit samen met de provincies Zeeland en Zuid-Holland opgesteld. Op 21 juli 2008 is

het plan gepubliceerd. Tegen het Beheerplan zijn beroepsprocedures ingesteld. De behandeling van deze beroepen heeft plaatsgevonden op 19 oktober 2009. Op 16 december 2009 heeft de Raad van State alle beroepen niet ontvankelijk c.q. ongegrond verklaard. Daarmee is het beheerplan Voordelta onherroepelijk geworden.

Het Beheerplan Voordelta is in uitvoering sinds zomer 2008. De uitvoeringsorganisatie is vanaf die periode operationeel. Het gebied is ingericht, onder meer met betoning en bebording. Communicatie, toezicht en handhaving richten zich zowel op het naleefgedrag (van maatregelen) van het publiek als op het onderhouden van het draagvlak voor het beheerplan.

3.2 *Monitoring- en Evaluatieprogramma (MEP Natuurcompensatie in de Voordelta)*

De uitvoering van de metingen is in de eerste helft van 2011 goed verlopen.

Eind 2010 zijn de voorbereidingen gestart voor de opstelling van het mid term rapport. Oplevering in de zomer van 2011, conform planning.

In het kader van het MEP Natuurcompensatie in de Voordelta (MEP NCV) is medio 2010 een onderzoek gestart naar de effecten van kleinschalige garnalenvisserij op het bodemhabitat (zgn. garnalensexperiment) in het bodembeschermingsgebied. De doelen en de opzet van het onderzoek zijn in de vorige verslagperiode in gezamenlijkheid vastgesteld tussen de ministeries van IenM en EL&I, de visserijsector, natuurorganisaties en het Havenbedrijf Rotterdam. Het onderzoek loopt tot en met 2013. Alle geplande bemonsteringen zijn gerealiseerd.

Parallel aan het MEP NCV loopt het MEP Natura2000 Voordelta. Ook hiervan zal het midtermrapport aan het einde van deze verslagperiode gereed komen. Externe, gecombineerde communicatie over beide midterm rapporten is voorzien in de volgende verslagperiode (verwachting vierde kwartaal 2011).

3.3 *Risico's*

De vraag op welke wijze regulering van de boomkorvisserij, buiten het bodembeschermingsgebied het beste geregeld kan worden, is nog onderwerp van studie. Het Bevoegd Gezag (ministerie van EL&I) wil dit bezien in samenhang met de regulering van deze visserijvorm in de andere beschermde gebieden langs de Nederlandse kust. Er werd gestreefd naar een oplossing in 2010, dat is niet gehaald, vanwege de complexiteit. Streven is in 2011 wel een oplossing te kunnen bieden. Vooralsnog wordt uitgegaan van voortzetting van de huidige beleidslijn van het Beheerplan Voordelta (dit is: regulering via vergunning onder de Nb-wet).

Een ander risico is intensivering van visserijdruk van (toegestane) kleinschalige bodemberoerende visserijen binnen het bodembeschermingsgebied, waardoor de compensatieopgave binnen dit gebied wellicht in gevaar kan komen. In overleg met het ministerie van EL&I zal bekeken moeten worden hoe deze (niet verwachte) ontwikkeling kan worden beheerst.

3.4 *Planning*

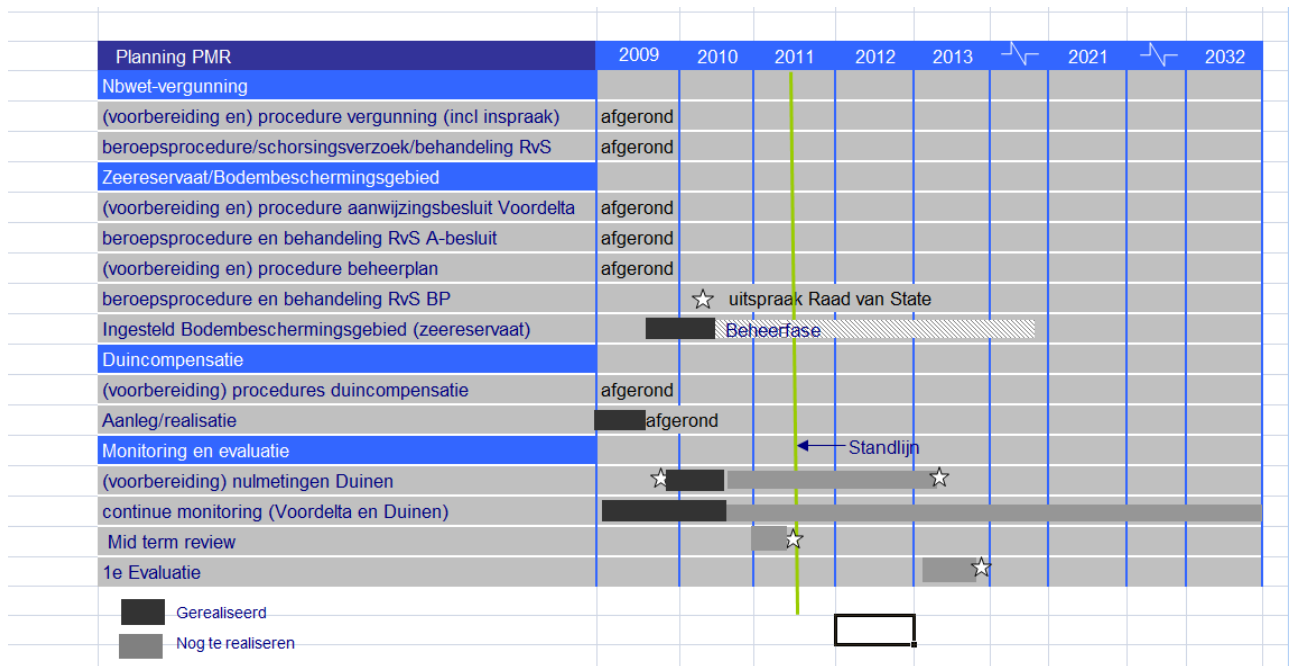
De planning is ongewijzigd sinds de opstelling van de basisrapportage PMR.

De activiteiten voor het Bodembeschermingsgebied met rustgebieden, Duincompensatie en monitoring en evaluatie verlopen conform onderstaand schema, geheel op schema.

Er zijn geen afwijkingen te melden ten opzichte van de basisplanning.

Dit schema is met ingang van VGR8 opgeschoond, omdat veel activiteiten zijn afgerond, en de nadruk nu komt te liggen op monitoring en evaluatie.

Voor de duincompensatie geldt dat de aanlegwerkzaamheden gereed zijn, maar dat de natuurlijke ontwikkeling nog een groot aantal jaren (meerdere decennia) nodig heeft voordat de uiteindelijke habitattypen gerealiseerd zijn. Totdat Maasvlakte2 in gebruik wordt genomen (naar huidige inzichten in 2013) kan de uitgangssituatie vastgesteld worden.

3.5 Scope/doelstellingen

Er zijn geen wijzigingen in de scope of de doelstellingen opgetreden.

3.6 Financiën

Voor de natuurcompensatie is een budget beschikbaar van € 112,5 mln (prijsspeil 2010; pp 2005 was 99,3 mln).

In de verslagperiode is geen beroep gedaan op de post Onvoorzien.

Financieel overzicht natuurcompensatie

Bedragen in € mln

Omschrijving	Basis-rapportage 2005 pp 2005	Voortgangs-rapportage 7, december 2009, pp 2009	Uitgaven	Reeds gerealiseerde uitgaven	Ontvangsten*
Bodembeschermingsgebied met rustgebieden, Zeereep en Duincompensatie	54,0			1,7	
Duincompensatie Delfland		52,8	54,6	48,5	1,2
Netto Stimuleringsprogramma Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden		10,1	12,1	10,1	2
Domeinrechten, Planschade en Nadeelcompensatie	24,0	8,5	9,7		1
Nulmeting, Monitoring en Evaluatie Programma (MEP)	13,0	28,4	28,9	7,2	0,0
Overig		7,1	7,2	0,6	0,0
Subtotaal	91,0	106,9	112,5	68,1	4,2
BTW (vanaf 2008 geïntegreerd)	9,0				
Totaal	100,0				

*) Op het budget van het deelproject Natuurcompensatie heeft een technische mutatie plaats gehad: met name is in de begrotingsadministratie een bedrag van € 4,2 miljoen toegevoegd aan het uitgavenbudget voor een aantal in verband met de natuurcompensatie nog te realiseren ontvangsten (zie ook hoofdrapport).

In totaal is reeds een bedrag van € 82,4 mln aan verplichtingen aangegaan op het deelproject Natuurcompensatie, terwijl een bedrag van € 68.1 mln aan kasuitgaven is gerealiseerd.

Het totaal budget en de niveaus van de aangegane verplichtingen en van de gerealiseerde kasuitgaven zijn verwerkt in het hoofdrapport van de voortgangsrapportage, aangezien zij rijksuitgaven betreffen.

3.7 Organisatie/kwaliteit

Er zijn geen wijzigingen op dit onderdeel gedurende de verslagperiode.